

Nejlepší vysoké školy

22.2.2016 Týden str. 26 Aktuálně
Vladimír Barák

Na řadě velkých univerzit už odpočítávají poslední dny do uzavření přihlášek. Vybrat správnou vysokou školu není jednoduché. Je jich spousta, každá se **prezentuje** jako ta nejlepší. Nechte se inspirovat našim žebříčkem.

Největší školy, jako je Univerzita Karlova v Praze či **Masarykova** univerzita v **Brně**, **přijímají** přihlášky do bakalářského studia pouze do konce tohoto týdne. Pokud to zájemce nestihne, nezbyvá mu než doufat, že se některé obory nenaplní a fakulty v následujících měsících vyhlásí druhá kola.

Je jich trochu moc

V **České republice** je aktuálně zaregistrováno celkem 74 vysokých škol. Experti se shodují, že jde o extrémně vysoké číslo. Demografická křivka hovoří jasně: mladých lidí ubývá, kapacity ale zůstávají stejné, což vede k tomu, že vzdělávací instituce nabízejí více míst, než je uchazečů. Značná část škol už si ani nedělá starosti s pořádáním **přijímacích** zkoušek. Stačí úspěch u maturity.

„Zaměstnavatele stále více zajímá nejen to, zda má uchazeč o práci vysokoškolský titul, ale i odkud ho má a zda je škola kvalitní,“ říká Zuzana Lincová z kariérního portálu Profesia.cz. K tomu přispěl nejen fakt, že vysokou školu bude zanedlouho mít už šedesát procent mladých, ale i skandály, které **české** školství v nedávné minulosti pořádně poškodily. Dodnes je symbolem nekvality Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni, u níž byly odhaleny případy obdivuhodně rychle získaných titulů, nebo soukromá Univerzita Jana Amose Komenského v Praze, jež měla problém s nedostatkem učitelů a hrozilo jí zavření. Jak ale poznat kvalitní školu?

Unikátní výsledky

Časopis TÝDEN vůbec poprvé přináší ucelený žebříček škol, který rozděluje vzdělávací instituce do kategorií podle jednotlivých vědních disciplín a hodnotí je na základě vybraných kritérií (viz Jak jsme měřili). Na rozdíl od dosavadních hodnocení v tisku jsme šli více do hloubky. Zajímal nás například nejen prostý počet akademických pracovníků, ale vyžadovali jsme po fakultách jen ty s relevantní vědeckou hodností a pracovním úvazkem ve výši minimálně 0,7. Díky tomu jsou výsledky očištěny o takzvané agenturní pedagogy, kteří na škole odučí třeba jen jednu hodinu a dále se do jejího chodu nezapojují. Do srovnání byly navíc zahrnuty i soukromé školy.

Nejlepší ekonomka? **Liberec**

Velký konkurenční boj zuří například v oblasti ekonomických věd. Prvenství si nakonec vybojovala Ekonomická fakulta Technické univerzity v **Liberci**. Dařilo se jí v kritériích, jako je personální stav nebo vnější hodnocení; škola nečelila žádnému skandálu, v posledních **letech** se navíc velmi zlepšila ve vykazování vědy a daří se jí prodlužovat akreditace či získávat nové.

„Jsme vděční za každou zpětnou vazbu a hodnocení. Pokud je negativní, hledáme cesty, jak se zlepšit. Když je dobré, jako v tomto případě, tak nás to motivuje, abychom si takové ocenění zasloužili i příště,“ uvedl v reakci na vítězství v žebříčku Jaroslav Demel, proděkan pro vnější vztahy.

Na druhém místě skončila Národohospodářská fakulta Vysoké školy ekonomické v Praze, třetí místo obsadila Fakulta managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Skvělé lékařství

Lékařské a **zdravotnické** fakulty dopadly všechny nadprůměrně. Mohou se pochlubit skvělými odborníky, vynikající je jejich vědecká činnost. Neklesá ani zájem o studium lékařských věd. První místo v žebříčku obsadila **Fakulta vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v Hradci Králové**, která tak potvrdila status elitní školy se vším, co k tomu patří. O zdejší studium má zájem velké množství lidí, přesto fakulta nepodléhá tlaku na zvýšení kapacity a zůstává výběrová. Nemá problémy s výukou, vykazuje mnoho vědeckých výstupů. Další příčky obsadily pražské lékařské fakulty Univerzity Karlovy.

Vojáci excelují

Univerzité obrany spadající pod **Ministerstvo obrany ČR** se dařilo i v další kategorii. Zvítězila v sekci škol zabývajících se obory právo a bezpečnost. Následovaly ji právnické fakulty v **Brně** a Praze. Pozitivně lze v této kategorii vnímat, že se do vítězné pětičky probojovala i jedna soukromá škola: pražský CEVRO Institut.

Ve výsledném žebříčku naopak vůbec nenajdeme Policejní akademii v Praze. Proč? V tomto případě platí, že často je zajímavé nejen to, jak hodnocení dopadne, ale také to, které školy zařazení do něj odmítnou. TÝDEN při získávání dat postupoval striktně ve spolupráci se školami samými. O informace jsme žádali ve veřejném zájmu. U státních a veřejných vysokých škol je to nezpochybnitelné – instituce jsou financovány zejména z veřejných zdrojů a musí být transparentní. Soukromé školy mají v tomto případě statut odlišný, nicméně většinou data dodaly.

Kde si dát pozor

Přesto se stalo, že dokonce tři veřejné a jedna státní škola se žebříčku odmítly zúčastnit. Slezská univerzita v Opavě alespoň dodala data (pouze nechtěla být v hodnocení zmíněna), Univerzita Palackého v **Olomouci**, Univerzita Pardubice a Policejní akademie **ČR** odmítly cokoli poskytnout. Vedení akademie se například již dříve ostře vymezilo proti každému, kdo o chod školy projevil zájem. V rozhovoru pro média si rektor Josef Salač stěžoval na loňskou **kontrolu** Akreditační komise **ČR**, jejímž posláním je pečovat o kvalitu vysokoškolského vzdělávání. Bránil se také **kontrolě** z **ministerstva** vnitra, jež Policejní akademii zřizuje a platí její provoz (viz TÝDEN č. 7/15). Ačkoli nakonec zmíněné **kontroly** dopadly poměrně dobře, akademie se od té doby veřejného života straní.

I Univerzita Palackého má pořádný škraloup. Nejvyšší **kontrolní** úřad konstatoval problémy s nakládáním s dotacemi v případě tří tamních vědeckých center. V tomto případě instituci hrozilo, že bude muset část dotací vrátit (viz TÝDEN č. 7/16). Data nedodala ani soukromá Univerzita J. A. Komenského v Praze (UJAK), dlouhodobě kritizovaná Akreditační komisí **ČR**.

Dodejme, že žebříček TÝDNE je pouze orientačním hodnocením sloužícím jako pomůcka při volbě studia. Jedinou institucí, která má ze zákona pravomoc vysoké školy posuzovat, je Akreditační komise **ČR**.

Kam jít studovat vysokou školu v roce 2016

Časopis TÝDEN představuje vysoké školy a fakulty univerzit, které se v anketě na základě určených kritérií umístily nejlépe.

Společenské vědy

Zájem o školu Pedagogové Věda Vnější Celkem

Název fakulty/školy hodnocení bodů

1. Fakulta sociálních studií **Masarykovy** univerzity v **Brně** 5,00 0,72 5,00 4,33 15,05
2. Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze 4,01 3,00 3,36 4,44 14,81
3. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze 4,69 0,82 3,05 4,44 13,00
4. Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze 4,50 0,76 2,63 4,56 12,45
5. Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni 3,09 0,46 3,54 5,00 12,09

Ekonomie

Zájem o školu Pedagogové Věda Vnější Celkem

Název fakulty/školy hodnocení bodů

1. Ekonomická fakulta Technické univerzity v **Liberci** 3,26 3,89 2,49 5,00 14,64
2. Národohospodářská fakulta VŠE v Praze 4,64 2,07 5,00 2,89 14,60
3. Fakulta managementu a ekonomiky Univerzity T. Bati ve Zlíně 3,81 4,22 2,34 4,22 14,59
4. Fakulta ekonomická VŠ báňské – Technické univerzity Ostrava 3,70 4,08 1,75 4,89 14,42
5. Ekonomicko-správní fakulta **Masarykovy** univerzity v **Brně** 5,00 3,58 2,66 3,11 14,35

Technické vědy

Zájem o školu Pedagogové Věda Vnější Celkem

Název fakulty/školy hodnocení bodů

1. Fakulta chemicko-inženýrská VŠ chem.-tech. v Praze 3,80 4,88 4,20 4,57 17,45
2. Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská ČVUT v Praze 3,57 3,73 3,01 4,89 15,20

3. Fakulta elektrotechnická ČVUT v Praze 4,21 3,83 2,67 4,35 15,06
4. Fakulta chemické technologie VŠ chem.-tech. v Praze 3,76 2,28 4,31 4,67 15,02
5. Fakulta a mezioborových mechatroniky, studií informatiky Technické univerzity v **Liberci** 3,99 4,67 1,26 4,57 14,49

Přírodní vědy

Zájem o školu Pedagogové Věda Vnější Celkem

Název fakulty/školy hodnocení bodů

1. Fakulta rybářství a ochrany vod JU v **Českých** Budějovicích 3,45 5,00 5,00 4,67 18,12
2. Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy v Praze 4,33 4,18 3,82 5,00 17,33
3. Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze 4,31 2,75 3,19 4,78 15,03
4. Přírodovědecká fakulta **Masarykovy** univerzity v **Brně** 4,62 1,84 3,79 4,24 14,49
5. Přírodovědecká fakulta JU v **Českých** Budějovicích 3,49 1,50 3,84 4,57 13,40

Právo, bezpečnost

Zájem o školu Pedagogové Věda Vnější Celkem

Název fakulty/školy hodnocení bodů

1. Fakulta **vojenského leadershipu Univerzity obrany** v **Brně** 2,92 5,00 3,77 4,33 16,02
2. Právnická fakulta **Masarykovy** univerzity v **Brně** 3,13 1,30 5,00 5,00 14,43
3. Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze 5,00 1,65 1,38 5,00 13,03
4. Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni 4,04 0,95 3,07 3,89 11,95
5. CEVRO Institut 3,11 3,98 1,00 3,44 11,53

Zdravotnictví, lékařství, farmacie

Zájem o školu Pedagogové Věda Vnější Celkem

Název fakulty/školy hodnocení bodů

1. Fakulta **vojenského zdrav. Univer. obrany** v **Hradci Králové** 4,97 5,00 4,42 5,00 19,39
2. 3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze 4,01 1,42 4,86 4,78 15,07
3. 2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze 5,00 2,09 3,15 4,67 14,91
4. 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze 4,57 1,66 3,12 4,67 14,02
5. Farmaceutická fakulta v **Hradci Králové** UK v Praze 3,54 1,41 4,00 5,00 13,95

Umění, uměnovědy

Zájem o školu Pedagogové Věda Vnější Celkem

Název fakulty/školy hodnocení bodů

1. Divadelní fakulta Akademie múzických umění v Praze 5,00 5,00 4,12 5,00 19,12
2. Fakulta multimediálních komunikací Univerzity T. Bati ve Zlíně 3,79 1,72 4,48 4,57 14,56
3. Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze 4,41 1,65 3,00 4,89 13,95
4. Fakulta architektury ČVUT v Praze 2,86 1,18 4,51 4,89 13,44
5. Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara ZU v Plzni 2,97 0,76 5,00 4,46 13,19

Zemědělské, lesnické, veterinární vědy

Zájem o školu Pedagogové Věda Vnější Celkem

Název fakulty/školy hodnocení bodů

1. Fakulta veter. lékařství Veter. a farmaceut. univerzity **Brno** 5,00 5,00 1,50 5,00 16,50
2. Fakulta tropického zemědělství ČZU v Praze 3,44 3,84 5,00 4,15 16,43
3. Fakulta veterinární hygieny a ekologie VaFU **Brno** 3,41 3,89 2,78 4,90 14,98
4. Fakulta lesnická a dřevařská ČZU v Praze 3,13 3,43 3,61 4,04 14,21
5. Fakulta agrobiologie, potravinových a přírod. zdrojů ČZU v Praze 3,34 3,85 2,21 4,20 13,60

Jak jsme měřili Zájem o fakultu/školu Porovnávali jsme kritéria, jako je šance na přijetí, jež byla vypočítána jako poměr mezi zaslanými přihláškami a přijatými uchazeči, a dále počet zapsaných studentů. Čím větší byl rozdíl mezi přihlášenými a přijatými a čím vyšší bylo procento zapsaných studentů (počítáno z přijatých), tím více škola obdržela bodů. Nejlepší výsledek byl ohodnocen plným počtem bodů, zbytek v přímé úměře. Pedagogové Sleduje kvalitu školy v oblasti výuky a vědy po personální stránce. Klíčovým ukazatelem jsou vyučující s hodnostmi Ph. D., docent a profesor v pracovním úvazku min. 0,7 vč. Vyřazení tedy byli učitelé působící pouze „agenturně“, na miniúvazky a dohody, kteří se do života školy takřka nezapojují. Sledovali jsme poměr mezi celkovým počtem studentů bakalářských, kontinuálních magisterských studentů a počtem učitelů. Čím méně studentů připadá na jednoho vyučujícího, tím lépe se škola umístila. Nejlepší výsledek byl ohodnocen plným počtem bodů, zbytek v přímé úměře. Věda Vycházeli jsme z počtu takzvaných RIV bodů, které fakulta/vysoká škola získává za odborné publikace, články, významné granty a další vědeckou činnost. Počty těchto bodů zveřejňuje Rada pro výzkum, vývoj a inovace a jsou veřejně dostupné. Sledováno je

i zapojení do právě běžících grantů. Klíčovým aspektem hodnocení je účast fakulty/školy ve významných zahraničních grantech, čímž je sledováno i zapojení vysoké školy v **mezinárodním** měřítku. Čím více RIV bodů připadá na jednoho pracovníka s hodností Ph. D., docenta či profesora a čím více grantů fakulta/škola řeší, tím výše se umístila. Vnější hodnocení sleduje zařazení školy v prestižním zahraničním žebříčku CWUR a dále hodnocení Akreditační komisí **České republiky**. Vedle posledních komplexních hodnocení komisí sleduje i úspěšnost fakulty/školy v jednotlivých akreditačních řízeních. Čím úspěšnější fakulta/škola je v získávání/prodlužování akreditací, tím vyšší počet bodů získala. Nejlepší výsledek byl ohodnocen plným počtem bodů, zbytek přímo úměrně. Za každou oblast může fakulta/škola získat pět bodů, celkem tedy maximálně dvacet. Čím více bodů získala, tím lepšího umístění v žebříčku dosáhla.

Foto popis| VYDAŘENÁ SPOLUPRÁCE. Žebříčku TÝDNE se zúčastnila naprostá většina vysokých škol – jak veřejných, tak soukromých. Abychom instituce nepoškodili, zveřejňujeme pět nejlepších z každé kategorie.

Foto autor| Foto: Profimedia

Foto popis| TĚŽKÉ VYBÍRÁNÍ. V **Česku** působí celkem 74 vysokých škol. Nevěřte slibům ani propagačním materiálům jednotlivých institucí a zaměřte se raději na nezávislá hodnocení. Existují i **mezinárodní** srovnání.

Foto autor| Foto: ČTK